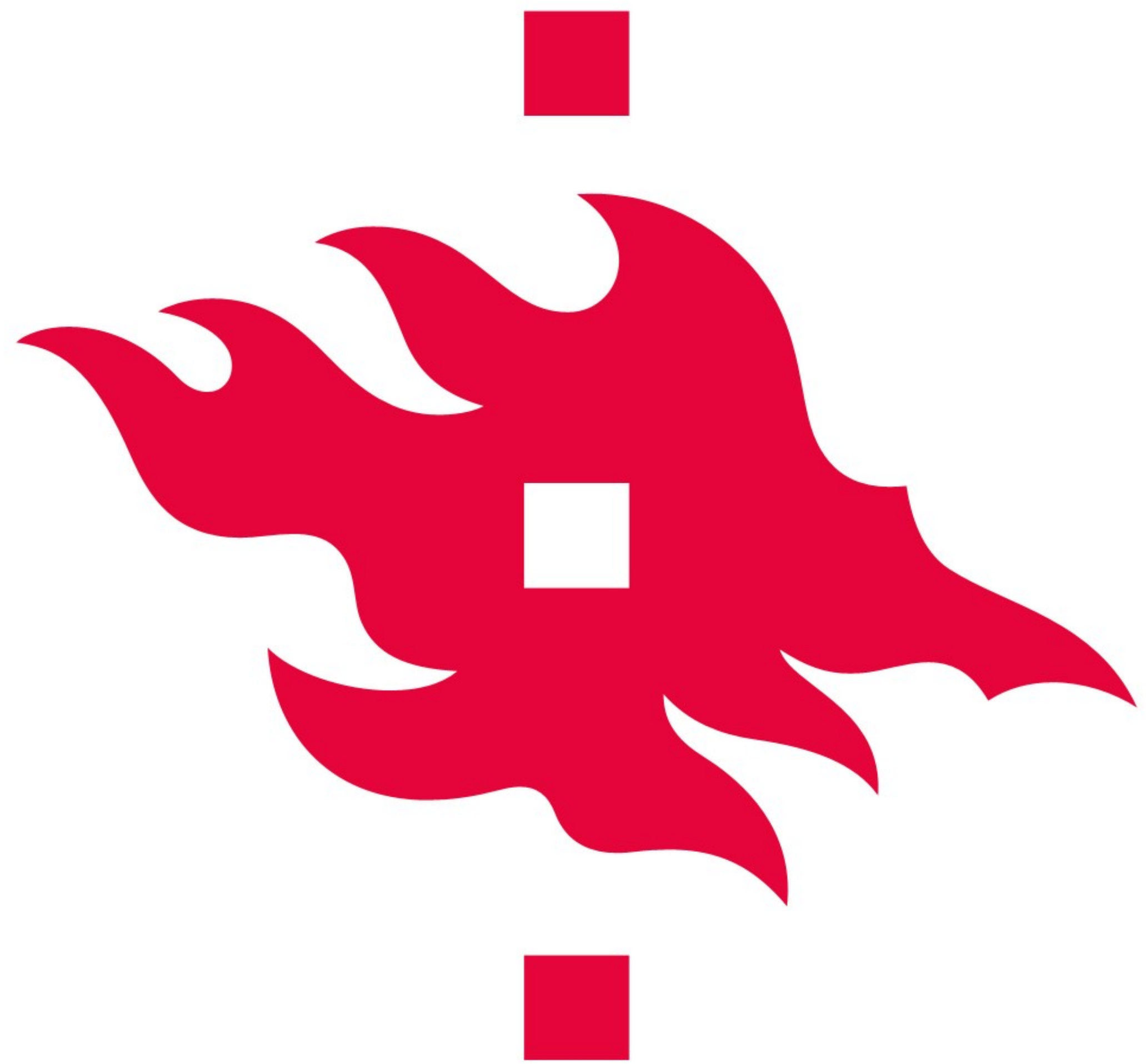

MONIAMMATILLISUUS JA RAJATYÖ KOTOUTUMISTA TUKEVIEN PALVELUIDEN SOSIAALITYÖNTEKIJÖIDEN KERTOMANA

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Monialainen verkostotyö sekä neuvontavervollisuus muihin viranomaisiin ovat osa sosiaalityöntekijän työtehtäviä. Käytäntötutkimus tehdään yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kotoutumista tukevien palveluiden kanssa. Tutkimme, että miten kotoutumista tukevaa sosiaalityötä tekevät sosiaalityöntekijät kuvaavat työtään, johon sisältyy myös muille viranomaisille kuuluvia työtehtäviä. Aikaisempi tutkimus on osoittanut, miten sosiaalityöntekijät uupuvat usein työtehtävissään (Mänttari-van der Kuip 2015). Saarinen ym. (2012) kirjoittavat, että työn sisällön ja työn järjestelyjen on havaittu vaikuttavan sosiaalityöntekijöiden työssä kokemaansa kuormitukseen. Oman jaksamisen kannalta työn rajaaminen on näin ollen tärkeää.

Tutkimuksemme tehdään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella, Espooseen ja Kauniaisiin sijoittuvassa yksikössä, jossa tarjotaan pakolaistaustaisille alkuvaiheen kotoutuja-asiakkaille sosiaalipalveluja. Tutkimustamme varten haastattemme sosiaalityöntekijöitä. Yksi tutkimusryhmämme jäsen työskentelee itse tilapäisenä sosiaalipalveluja tarjoavana sosiaalityöntekijänä ko. yksikössä. Tutkimuksemme kontekstina on moniammatillinen yhteistyö ja rajatyö.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä työn rajaamisesta ja muiden viranomaisten vastuualueelle kuuluvista tehtävistä kotoutumista tukevassa sosiaalityössä. Toimintayksikön toiveena on selvittää, kuinka he voisivat välttää tilanteet, jossa työyhteisö päätyy tekemään muille viranomaisille kuuluvia työtehtäviä. Tutkimuskysymyksemme ovat:

- Millaisia työn rajaamisen kysymyksiä ja haasteita sosiaalityöntekijät tuovat esiin suhteessa muihin viranomaisiin, organisaatioon ja lainsäädäntöön?
- Millaisia kehittämisohdotuksia

moniammatilliselle yhteistyölle muiden viranomaisten kanssa esitetään, jotta se tukee työn rajaamista?

Tutkimuksen idea on lähtenyt liikkeelle työyhteisön toiveesta saada muutosta työelämässä kohdattuun käytännön haasteeseen. Tutkimustiedon avulla on mahdollisuus tuottaa käytännön työhön soveltuvia kehitysehdotuksia.

AINEISTO JA ANALYYSI

Tutkimuksen aineisto kerättiin toteuttamalla kuusi sosiaalityöntekijöiden yksilöhaastattelua Länsi- Uudenmaan kotoutumista tukevissa sosiaalipalveluissa.

Haastattelut litteroitiin, ja aineisto analysoitiin sisällönanalyysina, teemoittelemalla aineistoa tutkimuskysymysten näkökulmista. Työn rajaamisen haasteet ja kehitysehdotukset jaoteltiin alakategorioihin suhteessa muihin viranomaisiin, organisaatioon ja lainsäädäntöön.

TULOKSET

Tulokset osoittavat, että sosiaalityöntekijät tuovat esille moninaisia työn rajaamisen kysymyksiä ja haasteita. Haastateltavien mukaan moniammatillinen työskentely on kiinteä osa heidän työtään ja heidän asiakkaansa ovat monesti tekemisissä useiden eri viranomaisten kanssa. Tärkeimmiksi yhteistyökumppaneiksi mainittiin Kela, terveydenhuollon palvelut, työllisyyspalvelut, Maahanmuuttovirasto sekä muut sosiaalipalvelut kuten lastensuojelu, perhesosiaalityö ja aikuissosiaalityö. Suhteessa muihin viranomaisiin haastatteluissa tuotiin esille kysymyksiä omaan rooliin, työnjakoon, yhteistyön toteutumiseen ja luottamukseen puutteeseen liittyen.

Sosiaalityöntekijöiden mukaan viranomaisten välistä yhteistyötä tukee se, että muut viranomaiset työskentelisivät

fyysisesti lähellä omaa yksikköä. Sosiaalityöntekijät toivovat tehokkuutta eri viranomaisten väliseen viestintään, jota helpottaisi esimerkiksi yhteinen tietojärjestelmä. Lisäksi yhteistyötä jouduttaisi myös se, että muissa viranomaisissa olisi tietyt yhteyshenkilöt tai koordinaattorit, johon he voivat olla ensisijaisesti yhteydessä.

IDEAT KEHITTÄMISEEN

Haastattelujen perusteella esitämme seuraavanlaisia kehitysehdituksia:

1. Ajan ja resurssien kohdentaminen. Työn ytimen kirkastaminen.
2. Avoimen yhteistyön lisääminen muiden viiranomaisten kanssa: Järjestetään yhteisiä, moniammatillisia koulutuksia, joissa eri alojen ammattilaiset saavat tietoa ja oppivat lisää toistensa työtehtävistä, yhteistyön parhaista käytännöistä, sekä oppivat tuntemaan toisiaan paremmin.

LÄHTEET

Gieryn, Thomas F. 1983. ”Boundary-Work and the Demarcation of Science from Non-Science: Strains and Interests in Professional Ideologies of Scientists”. American Sociological Review 48 (6): 781–95. <https://doi.org/10.2307/2095325>.

Mänttari-van der Kuip, Maija. 2015. ”Sosiaalityöntekijöiden työyhteisölliset voimavarat subjektiivisen työhyvinvoinnin selittäjänä kunnallisessa sosiaalihuollossa”. Työelämän tutkimus 13 (1): 3–19.

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

Hanne Lehtomäki
Tytti Leino
Marjut Mäntysalo
Sosiaalityön käytäntötutkimus
Sosiaalityö
Helsingin yliopisto
Tammikuu 2025